

Verslag Poho Vitale groene leefomgeving

Aanwezig

Fons d'Haens	Gemeente Bladel (voorzitter)
Willeke van Zeeland	Gemeente Gemert-Bakel (vice voorzitter)
Lindy Wijnen	Gemeente Bergeijk
Rik Dijkhoff	Gemeente Best
Jeanne Adriaans	Gemeente Eersel
Rik Thijs	Gemeente Eindhoven
Maaïke van Breugel	Gemeente Heeze-Leende
Ron van den Berkmortel	Gemeente Laarbeek
Patrick Kok	Gemeente Nuenen c.a.
Joep van de Ven	Gemeente Oirschot
Peter van de Noort	Gemeente Reusel-De Mierden
Willem van Doorn	Gemeente Someren
Jelle de Jong	Gemeente Son en Breugel
Fons Potters	Gemeente Valkenswaard
Caroline van Brakel	Gemeente Veldhoven
Suzan van de Goor-Gelens	Gemeente Waalre
Ernest de Groot	Waterschap Aa en Maas
Hagar Roijackers	Provincie Noord-Brabant
Michelle van de Laarschot	Provincie Noord-Brabant
Tim van het Hof	Provincie Noord-Brabant
Ruud van Beekveld	Metropoolregio Eindhoven
Wendela de Ridder	Metropoolregio Eindhoven
Chantal van den Eijnden	Metropoolregio Eindhoven

Afwezig

John Bankers	Gemeente Asten
Marjan Vrijnsen - de Corte	Gemeente Deurne
Gaby van den Waardenburg	Gemeente Helmond
Karel Boonen	Gemeente Cranendonck
Frans Stravers	Gemeente Geldrop-Mierlo
Martijn Tholen	Waterschap De Dommel
Marc Oudenhoven	Provincie Noord-Brabant

1 Opening en vaststellen agenda

Voorzitter Fons d'Haens opent de vergadering en heet de deelnemers welkom.

- Speciaal woord van welkom aan gedeputeerde Hagar Roijackers en de medewerkers van de provincie.
- Ook welkom aan de nieuwe medewerker van MRE, Ruud van Beekveld.
- De afmeldingen worden doorgenomen en de agenda wordt vastgesteld.
- Aankondiging: GGD en MRE organiseren op 11 september 2026 een symposium over de groene gezonde leefomgeving. Inzet is om van de schaa sprong ook een kwaliteitssprong te maken. Goed om hiervoor leidende principes met elkaar vast te stellen. Het symposium is bedoeld voor bestuurders Ruimte, Sociaal domein en Groene leefomgeving. De save the date gaat eind maart naar de bestuurssecretariaten.

2. Verslag poho 27 november 2025

Het verslag is via digitale ronde al vastgesteld.

3. Provincie Noord-Brabant gedeputeerde Hagar Roijackers

Drie onderwerpen worden vandaag geadresseerd:

1. de **adviesvraag** voor verbetering van de samenhang tussen de verschillende bestuurlijke overleggen rondom het landelijk gebied;
2. **het PFAS-bronnenonderzoek**;
3. de stand van zaken rondom de **Aanpak Landelijk Gebied**.

Ad 1. Samenhang/bestuurlijke samenwerking dossiers landelijk gebied - adviesvraag

Er is sprake van veel overleggen en overlap in de dossiers rondom het landelijk gebied. In het Bestuurlijk Overleg Aanpak Landelijk Gebied (BO ALG) is daarom een **adviesaanvraag** gedaan om BO ALG door te ontwikkelen tot BO Landelijk gebied. De Rijksoverheid (LVVN) is hierbij betrokken, wat meerwaarde biedt. Het advies is goed ontvangen.

Verzoek aan de gedeputeerde om aandacht te hebben voor:

- Een integraal perspectief, breder dan alleen de opgave voor het landelijk gebied. In de MRE is de schaa sprong een uitdaging, vandaar de opgave Vitale groene leefomgeving.
- Het MRE programma Vitale groene leefomgeving, advies om daar kennis van te nemen.

Gedeputeerde Roijackers waarschuwt dat integraliteit niet in alle onderdelen doorgevoerd kan worden. Het BO LG is een goed werkend vehikel, maar er zijn slechts 16 gemeenten aangesloten. Reactie: MRE-bestuurders in o.a. het BO ALG en BOTL schuiven aan namens alle 21 gemeenten. Gedeputeerde Roijackers heeft behoefte aan agendering thema's rond het landelijk gebied op de Omgevingsdagen bij de MRE.

Ad 2. PFAS bronnenonderzoek: Provincie wil samen met gemeenten optrekken om te komen tot een handelingsperspectief en gaat daarover graag in gesprek.

Ad 3. Stand van zaken Aanpak Landelijk gebied (zie presentatie in bijlage)

Aanpak op twee sporen:

- 1) Versterken van de uitvoeringskracht: 12 GGA gebieden, oplossen van knelpunten in groen-blauwe projecten. Ook zijn er 5 versnellingsdossiers gestart (met inzet zwaarder instrumentarium zoals grondverwerving).
- 2) Actualiseren en concretiseren gebiedsopgaven.

Vanuit 12 GGA gebieden zijn in totaal 100 diverse projectvoorstellen ingediend. Recent heeft de provincie een brief verstuurd met gereserveerde bedragen en trekker per gebied. Constatie: Er is behoefte aan instrumenten die agrarische ondernemers helpen om keuzes te maken. Er zijn al extensiveringsregelingen. Mbt afwaarderingregeling loopt de EU staatssteuntoets.

Provinciale staten worden meegenomen in de aanpak overgangsgebieden. Er komen statenmededelingen ten aanzien van:

- Passende beoordeling/MER.
- Natuur-inclusieve bedrijfsvoering (hopelijk ook inzet vanuit Rijk).
- Handelingsperspectief handhaving.

Voor beheer- en beregeningsplannen rondom N2000 wordt de tijd genomen. In 2030 wordt richting de Staten geëvalueerd of het pakket aan maatregelen voldoende is. Eventuele doorvertaling richting de Omgevingsverordening volgt daarna.

Twee onderwerpen zijn recentelijk door provincie uitgewerkt:

- Gewasbeschermingsmiddelen i.r.t. natuur.
- Vanuit gemeenten is er behoefte aan aandacht voor spuitzones i.r.t. gebruiksfuncties. Gemeenten Hilvarenbeek, Boxtel en Land van Cuijk overwegen zonering en afstandscriteria om gebruiksfuncties te ontzien. Provincie roept op elkaar op te zoeken en samen op te trekken. De GGD kan helpen bij vraagstukken.
- Overgangsgebieden. De boodschap over overgangsgebieden i.r.t. natuurbeheersplannen was een verrassing voor gemeenten. NPLG zonering was aanvankelijk een optie, dan zijn subsidies ook makkelijker. RvS uitspraak kwam daar doorheen. Vergunningplicht voor gewasbeschermingsmiddelen geldt voor heel Nederland, wat zonering onmogelijk maakt. Opmerking: De term verwevingsgebieden geeft duidelijkheid over de indeling (extensiverings-/verwevings- en ontwikkelingsgebieden).

Portefeuillehouders vragen aandacht voor de volgende punten:

- In september is in het BO ALG het programma Vitale groene leefomgeving toegelicht. Jammer dat daar geen vervolg op is gegeven. Focus van de provincie (bevoegd gezag) ligt op groen-blauw rondom de N2000 gebieden. MRE regio heeft eigen opgave rondom de schaa sprong: het gebied tussen dorp/stad en N2000 gebied (groen vanaf de voordeur) moet leefbaar blijven. Hoe vinden we elkaar hierin en hoe komen we tot versnelling?
- MRE heeft voor rood en grijs een agenda, maar voor groen-blauw nog niet. Poho wil met provincie optrekken richting Den Haag voor middelen uitvoeringsprogramma Groen-blauw in Daily urban system. Geldmotor voor rood is er al, voor groen-blauw nog niet, maar is essentieel voor behoud kwaliteit leefomgeving. Grijs en rood gaan niet succesvol zijn zonder aanpak groen-blauw. Alle pijlers moeten in evenwicht groeien, dit is geen keuze. Ook voor provincie is het van belang om dit te ondersteunen. Rik Thijs wijst erop dat er rondom voorzieningen en netcongestie een soortgelijk probleem was, daar is nu wel in voorzien. Advies dit mee te nemen in lobby richting Den Haag.

Gedeputeerde Roijackers adviseert de economische en maatschappelijke kansen van groen-blauw te benoemen. Goed om als economisch krachtigste regio van Nederland hiervoor een bod uit te werken. De gedeputeerde doet graag mee met sterke samenwerking MRE, maar heeft geen extra portemonnee. Gedeputeerde nodigt MRE uit om in kader van groen-blauw netwerk de provincie te betrekken: wellicht zijn er mogelijkheden voor werk met werk of pilots en wijst op brede doelen gemeenten, waterschap en provincie. Ze roept op te kijken naar integraliteiten en onderlinge samenhang op zaken die provinciale portefeuilles raken.

4. Groen-blauw netwerk MRE

Een pijler in het programma Vitale Groene Leefomgeving is een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Vanuit het perspectief van het landelijk gebied is het ontwikkelen van een

26 februari 2026/13.00-15.00 uur, gemeentehuis Best

groenblauw netwerk relevant. SGE heeft in 2025 al een start gemaakt. In lijn hiermee maken we voor de 21 gemeenten een start met het ontwikkelen van een groenblauw netwerk voor de hele regio. Ruud van Beekveld, sinds kort procesmanager groen-blauw netwerk bij MRE, geeft een toelichting aan de hand van een presentatie (zie [bijlage](#))

De aantrekkelijke en gezonde leefomgeving staat onder druk. Het groene karakter van de regio was altijd een sterk punt. Het is belangrijk om dat te behouden en versterken en beleefbaar te laten zijn vanaf de voordeur. De focus ligt op zone tussen woon- en werkgebieden en natuurlandschappen. De bijdrage aan Daily Urban System staat voorop.

Eerste fase omvat het opstellen van een regionale ontwikkelkaart:

- deze vormt de basis voor lobby en investeringsagenda;
- en geeft een handelingsperspectief.

Er wordt gestart met een ambtelijke werkgroep om de uitgangspunten te bepalen en vervolgens een bureau in te schakelen voor het opstellen van een regionale ontwikkelkaart. Het in beeld brengen van de huidige structuren en het ontwikkelperspectief geeft inzicht in de kansen, knelpunten en randvoorwaarden.

Portefeuillehouders geven de volgende aandachtspunten mee:

- Uitnodiging aan provincie om bestuurlijk aan te haken. Gedeputeerde gaat kijken hoe dit ingevuld kan worden, ambtelijk of bestuurlijk.
- Denk na over mogelijke financieringsconstructies. Bijvoorbeeld 'groen voor rood', via een kleine opslag. Dit spoor kan parallel lopen met de uitwerking van de ontwikkelkaart. Kijk ook naar Van Gogh Nationaal park, waar het bedrijfsleven meedoet met een investeringsfonds.
Eindhoven heeft groennormen en een compensatiefonds. Belangrijk om eerst draagvlak hiervoor te krijgen. Er gebeurt in gemeenten al best veel op dit vlak. Gemeenten hebben daar zelf een taak in o.a. in kader van woningbouwontwikkeling (regelgeving, financiering, stedelijke ontwikkelingsprojecten).
- Constatering dat stad en land elkaar nodig hebben. We betalen met elkaar aan het busstation in Eindhoven, laten we ook samen inzetten op het landelijk gebied. Landelijke gemeenten bouwen ook voor de regionale behoefte. Een groenblauw netwerk is ook een regiobehoefte. Logisch als het stedelijk gebied daaraan ook meebetaalt. Inzet: groen-blauw netwerk in het kader van het daily urban system gezamenlijk als gemeenten oppakken: 'samen uit, samen thuis'.
- De waarde van groen-blauw reikt verder dan de belevingswaarde. Denk aan mentaal-fysieke gezondheid, bewegen, etc. De MRE gaat over ruimtelijke ordening en inrichting.
- Neem duurzaam ondernemerschap mee in de ontwikkeling van het groen-blauwe netwerk.
- Definieer wat waardevol is: welk groen-blauw, en geef ook aan wat hiervoor waardevol is, bijvoorbeeld routestructuren. Denk hierbij aan de belangen van grondeigenaren bij het ontsluiten van particuliere gronden.

26 februari 2026/13.00-15.00 uur, gemeentehuis Best

- Inzet schouwpaden voor groenblauw netwerk en routestructuren ja, mits. Als struinpad prima, tenzij er sprake is van bijzondere landschappelijke waarden of melkveebedrijven (loslopende honden).
- Aandacht voor klimaatopgave. Ook met betrekking tot EVZ's vind je zowel de provincie als het waterschap aan je zijde. Neem dat mee. Advies om ook de tactische uitwerking parallel te laten lopen met de strategische uitwerking.
- Er lopen veel trajecten: GGA's, Staatsbosbeheer, provincie, etc. Inventariseer deze ontwikkelingen en kijk waar er kansen liggen. Hou het overzicht!

Door tijdgebrek zijn agendapunten, 5 t/m 7 niet inhoudelijk behandeld. De toelichting op de stand van zaken is opgenomen in dit verslag.

5. Biobased bouwen en telen

Handreiking Biobased in gemeentelijk pachtbeleid.

Door dit Poho is in februari 2025 het actieplan Biobased bouwen en telen vastgesteld. Alle acties hierin zijn inmiddels opgepakt, maar een handreiking voor de borging van biobased in pachtbeleid staat nog open. De MRE gaat nu kijken of zo'n handreiking haalbaar is en of er voldoende draagvlak is in de gemeenten.

Op 10 maart a.s. is de startbijeenkomst de projectwerkgroep. Een aantal gemeenten is daarbij, o.a. Helmond, Bergeijk en Eersel. Ook Waterschap de Dommel, provincie en Building Balance sluiten aan. We kijken onder meer naar de ervaringen in de gemeente Meierijstad. Daar is met ingang van 2026 een nieuw duurzaam pachtbeleid van kracht met onder andere een focus op biobased gewassen. Bureau Meander heeft dit mee ontwikkeld en de invoering ervan begeleid. Meander is ook aanwezig bij onze startbijeenkomst om hun inzichten en ervaringen te delen. Advies van AO was om ook te kijken naar landschappelijke inpassing van gewassen, juist ook in de beekdalen. Daar gaan we aandacht aan besteden.

Onderzoek WUR/TUe

MRE heeft samen met de gemeenten Eindhoven en Helmond en het Nederlands Kennisinstituut voor Biobased bouwen (verbonden aan Building Balance) een onderzoeksvoorstel ingediend bij IWUU: de samenwerking van 4 onderzoeksinstituten in Nederland gericht op bevorderen van een circulaire samenleving (zie bijlage). Dit onderzoek is opgepakt en wordt nu uitgevoerd door 3 onderzoekers/wetenschappers van de WUR en de TU/e. Samen met een team van onderzoeksassistenten en studenten onderzoeken zij de scenario's voor de **doorontwikkeling van biobased bouwen en telen en ketenvorming in onze regio**. Dit is een mooi vervolg op het MRE convenant. Het onderzoeksteam is breed opgezet en bevat expertise op het gebied van landschapsarchitectuur, informatiesystemen in de gebouwde omgeving en materiaalstromen en de transitie naar circulaire economie.

De workshop op 16 maart is de eerste stap in dit onderzoek: in beeld brengen hoe we rekening kunnen houden met de (landschappelijke) kwaliteiten in onze regio in het vormgeven van de toekomstige vezelketens. Ook wil het team een beeld krijgen van de kansen, beperkingen en risico's die door de diverse stakeholders worden ervaren in het opzetten en opschalen van deze ketens. Aan de workshop nemen vertegenwoordigers deel van o.a. gemeenten, telers, verwerkers, provincie en waterschappen.

6. Gebiedsaanpak Stikstof Brainportregio (14.30-14.40 uur)

In de [Kamerbrief Vervolgpakket Nederland van het slot](#) van 16 september jl. is een voorstel opgenomen tot het investeren van in totaal € 242 miljoen in drie (economische) regio's waar het stikstofprobleem een serieuze rem is op de ontwikkeling van deze gebieden. Het gaat hierbij om Rotterdam Haven, het Groene Hart en de Brainportregio.

Op 28 oktober jl. heeft hierover een eerste bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Besloten is om een plan van aanpak voor deze regio te ontwikkelen om de vergunningverlening voor projecten in de Brainport- en Beethovendeal weer op gang te kunnen brengen.

In het Directeurenoverleg Stikstofaanpak Brainportregio is afgesproken dat de regio 3 of 4 projecten aanlevert die nader geanalyseerd worden. Er is een breed besef dat deze aanpak met de middelen die hiervoor vrijgemaakt worden niet alles gaat oplossen. We zetten in op een lerende aanpak en kijken naar een effectieve aanpak op zowel de korte als de langere termijn. De wegenstructuur is hierbij ook belangrijk, omdat deze randvoorwaardelijk is voor de groei van alle functies in de regio.

7. Ingekomen stukken en mededelingen

- **7.1 Terugkoppeling Poho's MRE Contextschets**
[Bijlage 7.1: Terugkoppeling Poho's februari 2026](#)
- **7.2 BOTL (Bestuurlijk Overleg Transitie Landbouw)**
Op 11 december jl. vond het laatste BOTL plaats. Bijgaande stukken zijn behandeld met een ambtelijke toelichting.
[Bijlage 7.2.1 Agenda BOTL 11 december 2025](#)
[Bijlage 7.2.2 Bijlage 1. Verslag BOTL 6 november 2025](#)
[Bijlage 7.2.3 Bijlage 2. Aanpak ammoniakemissie-eisen veehouderij](#)
[Bijlage 7.2.4 Bijlage 3. Presentatie vervolg overgangsgebieden](#)
[Bijlage 7.2.5 Bijlage 4 Statenvoorstel 43_25 Vaststellen Omgevingsverordening NB](#)
- **7.3 BO ALG (Aanpak Landelijk Gebied)**
Op 11 december jl. vond het bestuurlijk overleg Aanpak landelijk gebied plaats.
[Bijlage 7.3.1 Def. Agenda Bestuurlijk Overleg ALG 260205](#)
[Bijlage 7.3.2 Bijlage 3.1 advies BO en AO Landelijk Gebied versie 2.0](#)
[Bijlage 7.3.3 Bijlage 5.1 Conceptverslag Bestuurlijk Overleg ALG 19 november 2025](#)

Verwijzing naar verslaglegging bij agendapunt 3.3.

- **7.4 BBTS (Bestuurlijk Brabantbrede stikstofafel)**
Na het vorige portefeuillehoudersoverleg heeft er geen BBTS meer plaats gevonden.
- **7.5 Novex De Peel**
Op 17 december en 4 februari jl. hebben stuurgroepvergaderingen plaats gevonden.
[Bijlage 7.5.1 Verslag Stuurgroep NOVEX De Peel 17 december 2025](#)
[Bijlage 7.5.2 Concept-verslag Stuurgroep NOVEX De Peel 4 februari 2026](#)

NOVEX De Peel bevindt zich in een overgangsjaar naar een nieuwe langjarige samenwerkingsovereenkomst met alle betrokken partners: het Rijk, twee provincies, twee waterschappen en de 17 betrokken gemeenten. Er wordt gewerkt aan deze nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast wordt er gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst voor de € 300 miljoen die het Rijk heeft toegezegd in het 'Startpakket Nederland van het slot' voor de Peel in april 2025.

26 februari 2026/13.00-15.00 uur, gemeentehuis Best

Deze middelen zijn voor natuurherstel, emissiereductie en hydrologie, dus voor de Natuurlijke Peel. Daarnaast wordt gewerkt aan een SPUK om de middelen vanuit Rijk via provincie in het gebied te kunnen laten landen. In het Uitvoeringsprogramma krijgen de maatregelen meer handen en voeten. In uitvoeringprogramma komt:

- Monitoring
- Juridische kant van de uitvoering
- Communicatieve kant van de uitvoering
- Experimenteerruimte
- Raamwerk (geen harde eisen, de beweging op gang brengen – betekent ook dat we hiermee niet Nederland/de Peel van het slot kunnen halen, daar is waarschijnlijk veel meer voor nodig). Dit jaar zal duidelijk moeten worden of er ook middelen komen voor de Leefbare en Ondernemende Peel. De gemeenten gaan zelf met elkaar in gesprek hoe deze pijlers uitwerking te geven.

8. Rondvraag en sluiting

Jelle de Jong complimenteert Fons d'Haens voor de wijze waarop de opgave in de afgelopen bestuursperiode is geëvolueerd. Toen lag de focus nog op transitie landelijk gebied. Nu ligt er het voornemen om het poho Vitale groene leefomgeving precies te laten doen wat nodig is voor de regio. Een gezonde groene leefomgeving is ven evident belang.

Dank aan Fons!

Fons d'Haens meldt dat met het nieuwe programma een voorschot is genomen op het nieuwe samenwerkingsakkoord. Mooi dat dit thema nu echt op de agenda staat naast de economische agenda en de verstedelijkingsopgaven. Goed dat gemeenten hier in de komende bestuursperiode samen invulling aan gaan geven.

Tot slot bedankt hij het ambtelijk team dat zich afgelopen 4 jaar hiervoor heeft ingezet!

Volgende vergaderingen Poho Vitale groene leefomgeving:

- Poho VGL: 4 juni 2026 van 13.00 uur tot 15.00 uur Landgoed Croy in Aarle-Rixtel
- Poho VGL: 24 september 2026 van 13.00 uur tot 15.00 uur bij n.t.b.
- Poho VGL: 19 november 2026 van 13.00 uur tot 15.00 uur bij n.t.b.

Actielijst

Datum	Actie	Actiehouder	Status
27-11-2025	Toelichting op programma VGL aan raad Someren	Team MRE	Wordt gepland
27-11-2025	Aankaarten behoefte Regiobrede aanpak Biobased (MT en DB MRE)	Fons d'Haens en Joep van de Ven	
27-11-2025	Kansen biobased opnemen in programma Volkshuisvesting	Chantal van den Eijnden i.s.m. Timco Beguin (Wonen)	Terughoudendheid; gemeenten staan zelf aan de lat.